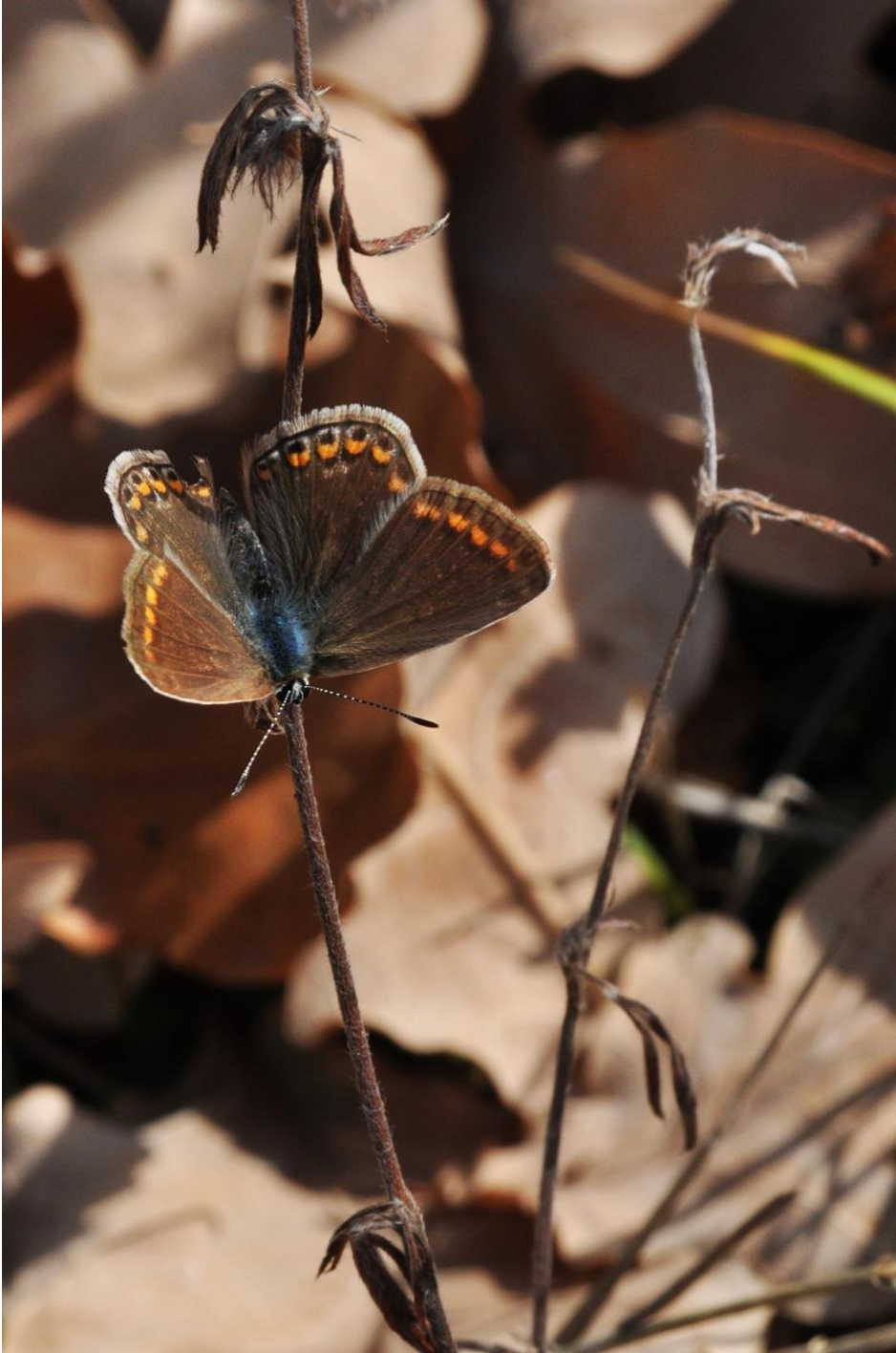

Visuele toer door De Ruigte: augustus 2026

Mijn naam is Peter Snelderwaard en ik hou het hele jaar door de flora en fauna in De Ruigte nauwgezet in de gaten. Het natuurpark is erg gevarieerd dankzij de verschillende biotopen (leefomgevingen). Elke maand laat ik deze diversiteit zien met een fotoverslag.

Bruin blauwtje

Het **bruin blauwtje** (*Aricia agestis*) is een vlinder uit de familie van de kleine pages, vuurvinders en blauwtjes. In augustus is het al de tweede, soms derde generatie. De vlinders besteden relatief veel tijd aan het zoeken van nectar van onder andere boerenwormkruid en duizendblad. De vlinders brengen de nacht door in groepjes, waarbij ze met de kop naar beneden in de vegetatie hangen.

De kruidenheuvel

De kruidenheuvel is uitgedroogd, zeker aan het begin van De Ruigte en vooral op de top van de heuvel. Aan de spoorzijde zijn er meer kruiden die nog groen zijn en bloemen geven, de reden dat er nog steeds insecten te vinden zoals het bruin blauwtje (*Aricia agestis*).

Steenrode heidelibel

Waar insecten zijn, vind je ook de rovers zoals deze nog niet uitgekleurde **steenrode heidelibel** (*Sympetrum vulgatum*).

Dit jaar is het aantal soorten libellen ongeveer gelijk aan dat van voorgaande jaren maar het totale aantal individuen ligt aanzienlijk lager. Dit heeft niets te maken met de droogte. Libellen brengen het grootste deel van hun leven als larve in het water door. Afhankelijk van de soort duurt deze fase zo'n 2 tot 3 jaar, maar sommige soorten verblijven zelfs 5 jaar als larve in het water. Hoewel er weinig concrete nadelen van het baggeren zijn vastgesteld, is het aannemelijk dat hierbij een aanzienlijk aantal libellenlarven het niet heeft overleefd. Naar verwachting zal de populatie zich weer herstellen in de loop van de tijd.

Gewone oeverlibel

Deze **gewone oeverlibel** (*Orthetrum cancellatum*) kan beter een ander prooidier uitkiezen.

Perenboom ('Gieser Wildeman')

De perenboom (*Pyrus Communis* 'Gieser Wildeman') hangt helemaal vol vruchten, prachtig van kleur dit jaar. Stoofpeertjes, pluk voor eigen gebruik een portie! Het zijn grote peren dus dat wordt schillen. Zowel de Conference als de Kweeper dragen ook veel vruchten. Appels zijn er niet veel en de halsbandparkiet heeft nog steeds niet door dat het beter is om de bloesem met rust te laten. Een amandel levert meer op dan een drupje nectar.

Wilde peen

De zaden van de **wilde peen** (*Daucus carota*). Hopelijk vormt deze plant volgend jaar de nieuwe generatie eenjarigen. De eenjarige planten van dit jaar hebben namelijk een koude periode nodig voordat zij het volgende jaar kunnen bloeien.

Eikenboom knikkergalwesp

Dit zijn geen vruchten maar de gallen veroorzaakt door de galwesp (*Andricus kollari*). Er zijn dit jaar meer **knikkergallen** te vinden in verschillende eikenbomen. Het gaat steeds beter met deze wespesoorten.

Sabelsprinkhanen

Sabelsprinkhanen (Tettigoniidae)

Ondanks de naam "sprinkhanen" zijn sabelsprinkhanen verwant aan de langsprietigen (Ensifera), waartoe alle krekelachtige vormen behoren, en niet tot de kortsprietigen, waar alle typische sprinkhanen onder worden gerekend.

Lengte 8 cm met een spanwijdte 9 cm. Planteneter maar ook een geduchte rover van insecten.

Zuidelijk spitskopje

Zuidelijk spitskopje (*Conocephalus fuscus*) behoort tot de sabelsprinkhanen. Meestal te vinden op het veldje bij de waterpomp. Ze zijn zo'n 2cm groot. Op dit moment zijn er veel sprinkhanen in De Ruigte.

De bruine sprinkhaan

Deze **bruine sprinkhaan** (*Chorthippus brunneus*) vond ik leuk om te laten zien omdat uit onderzoek in de steden Antwerpen en Brussel is gebleken dat deze sprinkhanen langere vleugels en achterpoten, en ook een minder zwaar achterlijf hebben dan soortgenoten die buiten de steden wonen. Daardoor kunnen ze zich vlotter verplaatsen in de stadsjungle. Deze grotere mobiliteit heeft echter een keerzijde, namelijk een geringere vruchtbaarheid.

Wespspin

In augustus kijk ik altijd vol verwachting uit naar de **wespspin** (*Argiope bruennichi*), die een lichaamslengte van ongeveer 1,5 cm heeft. Van mei tot en met juli kon ik geen exemplaren vinden, maar in week 31 verschenen ze plotseling één voor één, in de nog groene, rechtopstaande hoge gras-kruiden laag.

Wespspin 2

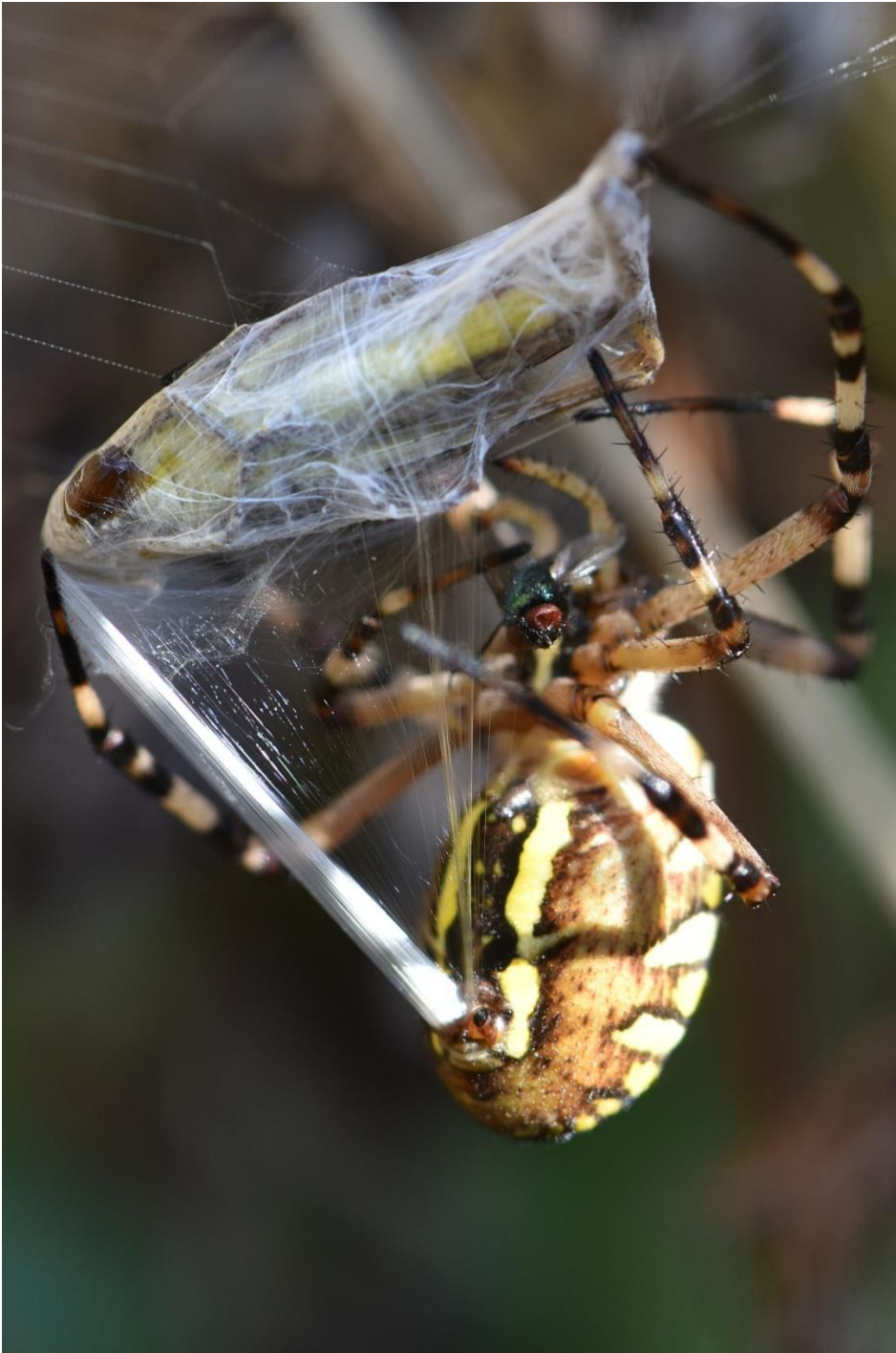
De wespspin bouwt haar wielweb meestal in een open ruimte met een diameter van 20 tot 30 cm. In het midden van het web bevindt zich een kenmerkend verticaal zigzagpatroon. Vaak wordt gezegd dat dit patroon het web verstevigt, maar dat lijkt mij onwaarschijnlijk: dan zouden ook de ophangdraden zwaarder moeten zijn. Mogelijk dient de zigzag als aantrekkelijke landingsplek voor een sprinkhaan die de open ruimte probeert over te steken. Vanuit het midden van het web kan de wespspin vervolgens snel toeslaan. De wespspin maakt de in het web gevangen sprinkhaan vaak snel los, zodat het web zo min mogelijk beschadigd raakt.

Wespspin 3

Meestal wikkelt de wespspin de sprinkhaan direct in spinrag. Vervolgens bijt ze het dier achter de kop, waardoor het verkrampst. Op de foto zijn haar kaken goed zichtbaar. De tanden zijn zeer klein; daarom vormt de wespspin geen gevaar voor mensen.

Wespspin 4

Op deze foto is goed te zien hoeveel spindraad de wespspin produceert om de sprinkhaan te omwikkelen. Ze was eerst met een vlieg bezig, maar kon de kans niet laten voorbijgaan om ook de sprinkhaan in te pakken. Kleine prooien worden ook gevangen maar wespspinnen zijn meer gespecialiseerd in sprinkhanen en andere grote insecten b.v. libellen. Dit valt ook samen met een piek in de populatie van verschillende sprinkhanen.

Wespspin 5

Na enige tijd in het web pakt de wespspin de sprinkhaan opnieuw vast. De geïnjecteerde vloeistof verlamt de prooi en verteert haar spieren, zodat de spin de vloeibare inhoud kan opzuigen. In De Ruigte vormen sprinkhanen de belangrijkste voedselbron. Binnen drie weken moet de wespspin voldoende eten om eieren te kunnen produceren.

Wespspin 6

Na voldoende gegeten te hebben, spint de wespspin deze cocon waar ze haar eieren in legt. De laatste uren blijft ze bij de cocon, totdat ze overlijdt.

De eieren komen begin november uit en de jonge spinnen blijven tot begin april in de cocon. Daarna begint een nieuwe cyclus.

De wespspin houdt stand in De Ruigte doordat haar leefgebied niet wordt gemaaid. Elders in de Leidse binnenstad verhindert het maaibeleid dat duurzame populaties ontstaan. Om een nieuwe generatie te garanderen, moet de cocon acht maanden onaangetast blijven.

De wespspin in De Ruigte laat zien hoe complex het is om de biodiversiteit in stadsparken te vergroten. Het succes hangt sterk af van het onderhoud en beheer. Daarbij moeten recreatie, huisdieren en wetgeving in balans worden gebracht met eilanden van ruige biotopen, waarin meer soorten worden aangetrokken en duurzame populaties zich kunnen handhaven. De huidige inrichting en het onderhoud van veel parken leiden juist tot verarming. Creëer daarom meer ruige eilandjes en laat schoffel en hark vaker achterwege.

Dat periodiek ingrijpen nodig blijft, blijkt uit de eilanden in De Ruigte. Het landschap is door mensen gecreëerd terwijl beheer natuurlijke veranderingsprocessen afremt, zoals overstromingen en afbranden.

De randen en doorgangen van de eilanden zijn vrijgemaakt van bomen en struiken. Daardoor verblijven er meer soorten, waaronder steltlopers die hier eerder niet werden waargenomen, zoals blijkt uit het overzicht van de eerste helft van 2026.

Zaterdag 19 - Sept. van 19:15 tot 23:00 uur.
(zonsondergang 19:46)

Nachtexpeditie in De Ruigte

De Nachtexpeditie in De Ruigte staat gepland op zaterdag 19 september: rond 19:15 is de ontvangsttijd. Geschikt voor jong en oud. De vleermuizen zullen niet alleen te zien zijn maar ook hoorbaar. We hebben alleen nu wel in de schemering concurrentie van het geluid die door de cicaden en sprinkhanen gemaakt worden. Deze overlappen met de vleermuisgeluiden. Naast de vleermuizen gaan we ook motten spotten, door blacklight te plaatsen.

Dit alles is wel weer onder voorbehoud: als het slecht weer is, wordt het verplaatst naar zaterdag 26 september.

Helaas noodzakelijke gedragsregels:

- Geen toegang met auto of fiets
- Wandel over de paden
- Afval meenemen (of in de prullenbak bij de entree van het park)
- Verboden te zwemmen of te varen in de wateren rondom de eilanden
- Verboden om de eilanden te betreden
- Verboden om te barbecueën en/of open vuur te maken
- Verboden te kamperen
- Honden aan de lijn (drollen verwijderen)

Algemene informatie over De Ruigte

Het natuurpark wordt in samenspraak met de gemeente beheerd door de Groengroep. De Groengroep bestaat uit bewoners van Vreewijk. Eén keer per maand wordt er onderhoud uitgevoerd door de Groengroep. Lijkt het u leuk om ook een actieve bijdrage te leveren, informeer naar de volgende werkdag via DeRuigte@outlook.com

Lees meer informatie op de speciale pagina van De Ruigte (onder Thema's)

Contact

Groengroep: DeRuigte@outlook.com

Gemeente: Gerpieter Wilbrink g.wilbrink@leiden.nl, tel 14071

Abonneer jezelf!

Ben je nog niet geabonneerd op deze website, doe dit dan nu.

Je krijgt dan een melding via e-mail bij een nieuw bericht op de website.

Vergeet niet de aanmelding te bevestigen!

Je hoeft dan bijvoorbeeld niets te missen van deze boeiende maandelijkse toer door De Ruigte.